

Slægtshistorisk Forening for Vestegnen

Nyhedsbrev Januar - 2009

Dette er årets sidste nyhedsbrev og bestyrelsen ønsker alle en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Hvad vil forårssæsonen 2009 så bringe?

Ja, vi har hele 5 spændende foredrag på programmet i dette forår og der bliver som tidligere også tema-aftener – bl.a. vil Martin fortælle/vise brugen af Daisy tirsdag den 13. januar.

Første medlemsaften i 2009 er tirsdag den 6. januar.

Kassereren - Birthe Jørgensen vil uddele indbetalingskort til dem der er til stede på vores første medlemsaften og resten vil blive udsendt pr. post.

Vi håber at alle indbetalingerne kommer på plads senest den 31. januar 2009, så vi kan gå i gang med at lægge budget for det kommende år.

Forslag til generalforsamlingen 2009

Foreningen afholder ordinær generalforsamling tirsdag den 10. marts 2009 ifølge vedtægterne § 5 stk. 3:

”Forslag der ønskes behandlet på generalforsamlingen skal være formanden i hænde inden udgangen af januar måned”.

Forslag kan sendes til formanden Yrsa Holm Kristensen, Poppelhusene 33, 2600 Glostrup eller pr.

e-mail til [Se under bestyrelsen](#)

Velkommen

Siden sidste nyhedsbrev har vi fået 3 nye medlemmer:

Anni Høier, Kay Høier og Svend Aabye

Vi byder jer hjertelig velkommen i vores forening og håber at medlemskabet vil være jer til gavn og glæde.

Minitræf – 2009

Sydkystens Slægtshistoriske Forening, Hedeboengens Slægtsforsker Forening og Slægtshistorisk forening for Vestegnen har indgået et samarbejde om et fælles slægtsforskerarrangement. Arrangementet vil finde sted lørdag den **28. marts 2009** fra kl. 10.00 – kl. 16,30 i vores lokaler på Sydvestvej.

Der bliver foredrag ved Erik Kann og bl.a. work-shops med emnerne:

- 1. Slægtsbog.** Hvor meget skal med? Den lige linie eller også ægtefælles familie.
- 2. Historien ind i slægtsbogen.** Hændelser fra historien, landbrugskriser o.s.v.

3. Lave anetavle og eller efterslægtstavle. Hvad er bedst: rund – firkantet – fra computer – og hvor mange slægtsled.

4. Billedbehandling – illustration af slægtsbøger.

5. Hvordan udnytter vi bedst hinandens viden og hjælper med problemer, vi er gået i stå med.

Der bliver et deltagergebyr på kr. 50,00.

Reserver allerede dagen nu – kom og deltag i dette minitræf. Vi udsender et detaljeret program samt tilmeldingsblanket til alle medlemmer i løbet af januar måned.

Julehistorie ca. år 1900 - fra Nationalmuseet.

I hjem med begrænsede midler var juletræet måske grangrene i en krukke. Pynten på grangrene var en blanding af hjemmelavet pynt og en billig købpynt af papir. I fattige landbohjem brugte man det man havde. F.eks. kunne man lave billig julepynt ved at fremstille ringe af tørrede gåseluftrør. De blev hængt på juletræet eller på grangrene med farvede bånd eller snor.

Et helt juletræ var for bekosteligt - der findes eksempler på, at fattige familier har overtaget et træ fra mere velstående til 1. eller 2. juledag.

Man pyntede også stuen ved at sætte stedsegrønne grene bag ved billederne på væggene.

Hvis familiens børn tjente på gårde i nærheden, kom de som regel hjem i juledagene på besøg en dags tid. Hvis de havde fået juleløn i form af sigtebrød eller andre madvarer, tog de dem med hjem til forældrene. I småkårshjem var julen ofte den højtid, hvor man havde lejlighed til at se de familiemedlemmer, der ellers var spredt for alle vinde.

Julen i dag.

Selv om stormagasinerne i vore dage begynder at udsende deres kataloger med juletilbud allerede i oktober måned, må man nok stadig sige, at det er december, der er julemåneden. Juletiden varer i al fald fra 1. december, hvor børnene åbner den første låge i julekalenderen, men da mange af den ældre del af befolkningen stadig fejrer julens afslutning ved at tænde juletræet sidste gang helligtrekongersaften, kan man sige, at juleperioden varer fra 1. december til og med 5. januar.

Næsten 10% af vort liv er vi – på en eller anden måde optaget af juletiden. Bliver vi 70, vil det sige, at vi sammenlagt er optaget af julen i næsten 7 år af vores samlede levetid.

Og selv de, der er imod julen og hele ræset, kan ikke undgå at høre og se, når julen er over os, alle

ugeblade, reklamer, aviser er fulde af artikler om julen og forretningerne overgår hinanden med forslag til julegaverne. Radio og TV holder sig ikke tilbage – TV sender julekalenderen på flere programmer og julemusikken klinger ud af højttalerne – vi bliver påvirket af julen overalt.

Julen som vi kender den i dag med bl.a. julekalender, adventskrans, julegaver, julemiddag med enten gås, and, flæskesteg eller kalkun og med ris à la mande som dessert er først rigtig slået igennem samtidig med industrialiseringen.

Julen kan i dag ikke siges at være specielt religiøs. For de fleste gælder det om at feste og spise – og ikke mindst om julegaverne. Det er nok de færreste som tænker på, at det var på det tidspunkt at Jesus efter sigende blev født.

Glædelig jul fra Yrsa

Sæt allerede nu kryds i kalenderen for vore foredrag i forårssæsonen.

Som i kan se er der rigtig mange foredrag i forårssæsonen. Der bliver et helt ekstraordinært foredrag den 10. februar 2009, da vi har været så heldige at få Ingrid Markussen til at komme og fortælle om Almueundervisning i 17- og 1800-tallet.

Ingrid Markussen holdt dette foredrag på Slægtsforskerdagen i Valby i oktober måned 2008. Det var et rigtig godt foredrag, som vi også syntes I skulle have glæde af og vi fik derfor en aftale i stand med hende.

Foredrag for foråret 2009 bliver som følger:

Tirsdag den 27. januar 2009

- Foredrag af Kristina Ax fra Frilandsmuseet
”Forandring fryder? Landalmuen i en brydningstid 1750 - 1850”

Perioden 1750-1850 bød på mange ændringer for landalmuen i forbindelse med landboreformerne. Landsbyer blev udskiftet, nye dyrkningsformer og

afgrøder blev introduceret, og der kom en lov om skolegang. Aftens foredrag vil fokusere på ændringerne set fra almuens synsvinkel ved at give eksempler på, hvordan ændringerne berørte almuens liv til hverdag og fest, samt ved at vise i hvordan almuen selv deltog i gennemførelsen af ændringerne

Tirsdag den 10. februar 2009

- Foredrag af Ingrid Markussen, Prof.em.
"Almueundervisning i 17- og 1800-tallet"

Udgangspunktet tages i de ideer som formede den første danske skolelov for alle, i både land og byskoleloven i 1814. Det vil sige der ses på økonomisk tænkning i 1700-tallets anden halvdel og på landboreformer og skolereformer.

Ideerne bag 1814-loven præger hele skoleudviklingen i 1800-tallet på godt og ondt. Alle børn modtog nu undervisning – men statens tvang skabte kæmpeprotester fra forældre- og arbejdsgiverside og kampen om forældreretten til børns skolegang førte til friskoleloven i 1855. Hvad lærte børnene efter 1814 - hvilke skolebøger forandrede undervisningen, hvilke lærere skulle undervise – og efter hvilke metoder? – Det er nogle af de spørgsmål som foredragsholderen vil tage op.

Tirsdag den 24. februar 2009

- Foredrag af Jørgen Mikkelsen
"Over Øresund – om svensk emigration til Danmark"
Foredraget indeholder en karakteristik af den svenske emigration og arbejdskraftvandring til Danmark – især i anden halvdel af 1800-tallet, hvor den nåede sit højdepunkt. Desuden vil vi høre en række eksempler på, hvad man kan finde i danske arkiver om svenskere, der har slået sig ned i Danmark. Denne del af foredraget vil bl.a. handle om opholdsjournaler og indfødsretssager.

Tirsdag den 24. marts 2009

- Foredrag af Inge Bundsgård
"De fattiges kår"

Vi skal høre om de fattiges kår, rettigheder og pligter set i forhold til det offentlige fattigvæsen fra slutningen af 1700-tallet. Hvilken retsstilling havde de fattige og hjælpeløse.

Tirsdag den 28. april 2009

- Foredrag af Karsten Skjold Petersen, museumsinspektør Tøjhusmuseet
"Geworbne soldater og landmilits"

I 1700-tallet bestod den danske hær dels af en udskrevet, værnepligtig landmilits, dels af en hvervet felthær. Militsen, der var underlagt det berømte Stavnsbånd, var kun samlet til 3-4 ugers samlet øvelse om året. Denne "rigtige" hvervede hær er der skrevet uendeligt lidt om. Dansk forskning har hidtil udelukkende fokuseret på førnævnte Landmilits og Stavnsbåndet. Vores viden om den hvervede hær har derfor hidtil været meget lille. En stor del af de hvervede soldater blev hvervet i udlandet, fortrinsvis Tyskland, og mange af dem blev boende i Danmark efter endt tjeneste. I foredraget fortælles om soldatertjenesten og livet i 1700-tallets garnisonsbyer. De vigtigste kildegrupper af interesse for slægtshistorikere vil blive gennemgået.

Dansk Arkivalieinformationssystem.

Dette er jo et usædvanligt flot - og langt ord. Bliv ikke bange, det er nemmere at skrive **Daisy**. Det ord siger til gengæld ikke noget om, hvad det drejer sig om.

Efter aftale med bestyrelsen, skal jeg forestå en temaaften den 13. januar 2009 om dette emne. Der er en del der har prøvet at finde noget, men har haft problemer. Enten har man ikke fundet noget, eller også er der kommet flere hundrede "hints".

Inden temaaftenen vil jeg gerne have nogle forslag til, hvad vi skal søge efter. Send gerne en mail til mig, så vil jeg forberede et svar til den 13. januar. Problemet er jo, at vi sagtens kan søge ud i den blå luft, uden at få noget fornuftigt ud af det.

En kort introduktion:

Arkivalierne i Statens Arkiver er ved at blive registreret med stregkoder. Oplysningerne herfra bringes på Daisy. Landsarkivet for Sjælland er nået længst i denne proces. Det betyder, at man kan gå ind i Daisy og finde de arkivalier, man gerne vil kigge i.

Man kan bestille arkivalierne online, så er de parate, når man kommer på arkivet. Nogle arkivalier er på fjernarkiv i Glostrup, disse kan ikke bestilles til brug indenfor få dage, man får mail om, hvornår de er tilgængelige.

Der er to vigtige begreber:

1. Arkivskaber.

Dette er den institution styrelse m.m., der har lavet arkivaliet.

2. Arkivserie.

Det er de arkivalier der hører ind under arkivskaberens område.

Temaaftenen vil dreje sig om, hvordan man søger. Derfor er det vigtigt, at jeg får nogle "input", som vi kan arbejde med.

Adressen er iøvrigt: www.daisy.sa.dk/

Martin Henriksen

Billeder fra Fyn.

Mangler du billeder fra Fyn - Odense og kystbyerne - kan jeg anbefale denne hjemmeside: <http://www.ottoolssonslaegt.dk/>

Her er samlet mange postkort, der overvejende er fra begyndelsen af 1900-tallet. Ved nogle er tekst tilknyttet, ved andre må man læse på selve billedet.

Da jeg selv netop i denne tid skriver lidt om mine aner på Fyn, har jeg været rundt om mange bøger med billeder. På denne hjemmeside findes det meste og man kan direkte kopiere - det gør det hele lidt nemmere.

Otto Olsson giver endv. på sin hjemmeside tips til nyttige bøger om Odenses historie. En god lille liste.

Jan Wibrand

Gode søgetips fra Yrsa

Har du aner i Norge så gå på opdagelse på: <http://digitalarkivet.uib.no>

Se den øverst blå linie og tryk - her findes databaser på folketællinger 1801, 1865, 1875, 1900 samt skannede kirkebøger. Der kan også søges på alle baser samtidig.

og har du aner i Sverige så prøv: <http://www.ddss.nu>

Tryk f.eks. på Databaser - Her er mulighed for on-line søgning i en række databaser med indtastede kilder, især kirkebogsoplysninger fra det sydlige Sverige.

Har du aner omkring Vejle så prøv også: www.historiskatlas.dk/?vejle

Her kan man finde f.eks. gårde omkring Vejle. Tryk på gårde og der kommer en række gårde frem. Tryk igen på måske "din gård" og der kommer så oplysninger om denne frem. Man kan gøre ligeså ved andre byer/områder f.eks. www.historiskatlas.dk/?fyn

Ved vort besøg på Kort- og Matrikelstyrelsen den 11. november fik vi flere gode ideer til at se kort på nettet - f.eks. at bruge Kort- og Matrikelstyrelsens nye side (som endnu ikke er officiel), hvor der hele tiden bliver lagt nye kort ind.

Skriv "Matrikelkort" i Google og vælg "Matrikelkort på nettet"

Så kan du søge på et bynavn - skriv f.eks. Lundum og vælg Lundum by og tryk på søg, så kan du her vælge imellem de forskellige kort.

Tryk "vis" på f.eks. den øverste Lundum by 1817 - 1856. Et gammelt kommer frem med navne m.m. Der er til højre diverse hjælpeværktøjer. Og nederst til højre kan man vælge forskellig størrelse.

På de gamle kort med navne her ses de tidligere ejere som overstregede navne, så disse kort er rigtig gode.

Man kan endvidere ved tryk på venstre museknap vælge et område på kortet, som man ønsker at se i stor størrelse. I starten er det uskarpt, men vent lidt - så bliver det helt skarpt.

Man kan gemme kortet eller skrive det ud. Vælg "Kopi" på den brune linie - vælg JPG - højreklik på billedet og vælg "Print Picture" eller "Gem billede" (hvis det skal gemmes).

Så er mange kommuner nu ved at lægge flyfoto på nettet. Prøv f.eks. www.flyfotoarkivet.dk/brondby Vælg vejnavn f.eks. Bredager og vælg nr. f.eks. 4 - straks efter kommer der et kort frem. Derefter kan man vælge årgang fra 1925 - 2006 og skifte det ønskede område med de forskellige kort. Prøv på andre kommuners hjemmeside om der er adgang til flyfoto.

Endvidere kan man i Google skrive "webkort" og der kommer flere muligheder frem. Vælg f.eks. Web-kort Horsens, tryk på "Baggrundskort" der kommer en ny række muligheder frem. Lige over kortet på den lysegrønne linie er der hjælpeværktøjer. Sum ind på kortet nogle gange på det område man søger f.eks. Lundum og prøv de forskellige muligheder f.eks. Historisk kort. (Muligheden med at vælge Historiske kort bliver kun aktivt, når kortet har en vis størrelse)

De fem nye regioner er også begyndt at give adgang på nettet til elektroniske kort. Regionernes hjemmesider er:

Region Sjælland, Region Syddanmark, Region Midtjylland, Region Nordjylland og Region Hovedstaden.

Find dem på Google - skriv "regionernes hjemmeside".

God fornøjelse med søgningerne fra Yrsa

Elektronisk søgning i kommunale arkiver

Dette er 'sakset' fra Metroexpress - mine understregninger.

"Et nyt elektronisk søgesystem gør det lettere for slægtsforskere i Esbjerg og Aalborg at grave i fortiden. systemet er udviklet af de byhistoriske arkiver, og det gør de store kommunale arkiver tilgængelige for offentligheden. Dermed kan de lokale søge information om sig selv og deres familier, skriver DR Syd."

Jeg ved ikke, hvad der menes med de lokale. Mon ikke vi andre også kan være med!?

Via Google skrives 'Aalborg Stadsarkiv' og tryk på 'Jeg prøver lykken' eller

<http://www.esbjergbyhistoriskearkiv.dk/>

Så kommer du direkte til rette sted og kan finde yderligere oplysninger der.

Jeg forestiller mig, at andre købstæder følger op med tilsvarende service. Fortæl os alle i foreningen om dine resultater - tak.

Jan Wibrand

Andre præstehistorikere end Wiberg

Ved medlemsmødet d. 18. november 2008 var der en kort dialog/orientering om alternative (i forhold til Wiberg) muligheder for at finde oplysninger om præster og disses familier. Her følger en oversigt, som jeg skrev for et par år siden.

Fra Rigsarkivet, Håndskriftssamlingen, XIV, Almindelig Personalhistorie, N, Gejstlighed.

Nr. 7, Pastor L. Vestens samling til en dansk præstehistorie

Består af 62 såkaldte 'kapsler', der dækker over 62 specialfremstillede 'cigarkasser' med messinghængsel (+ rigsarkivets solide sejlgarn).

Kasserne er prop fyldte med små og større sedler – hver omhandlende en præst.

Sedlerne er ordnet alfabetisk efter præsternes efternavne.

Formentlig afleveret til arkivet i 1959.

Nr. 8, Pastor Aage Dahls præstehistoriske samlinger

Består af i alt 89 bind, maskinskrevne og indbundet.

Materialet er ordnet efter stifter, amter og herreder.

Afleveret i 1975. Aa. Dahl skriver selv, at han har arbejdet på denne i 40 år. Han har gennemgået trykt litteratur af personalhistorisk og lokalhistorisk art samt systematisk gennemgået landets kirkebøger og gejstlige skifteprotokoller

Fra samme **Aa. Dahl** findes på Rigsarkivets læsesal (den står altså fremme) hans personlige eksemplar af Wiberg (gennemstukket med hvide blade), hvilket har givet plads til egne kommentarer, hvoraf kan aflæses hvor han har korrigeret.

Nr. 10, Danmarks præstehistorie

En materialesamling til nyudgave af Wibergs præstehistorie.

Samlingen består af 169 kartotekskasser (ca. 35 cm. lange) og 5 pakker.

34 af disse kasser (10 – 20 sogne i hver) er navnekartoteker (seddelarkiv) over præster – ordnet efter sogne (ligesom Wiberg). For hver præst er materialet ordnet således at én seddel omfatter én kildehenvisning eller én kort kommentar med kildehenvisning.

Arbejdet på denne præstehistorie blev standset i 1974 efter at have stået på i mere end 30 år.

Disse tre kilder er ganske væsentlige opdateringer af Wibergs præstehistorie fra ca. 1870

Desuden findes på Rigsarkivet i Håndskriftssamlingen følgende privateksemplarer af Wibergs præstehistorie – alle med mange håndskrevne tilføjelser:

Nr. 4, Pastor Erhard Qvistgaard

Nr. 5, Arkivar S. Nygaard

Nr. 6, Pastor Anders Hansens Nielsen

Nr. 9, H.H. Schou

Håber I kan bruge dette.

Hilsen Jan Wibrand

Medlemsaftener i januar 2009

Møderne i Aktivitetscentret Sydvestvej 12 starter kl. 19 præcis, hvis der ikke oplyses andet. Vi kan være i lokalerne til kl. 22. For at forhindre ubudne gæster, kan det ske at vi lukker døren til gaden når foredrag etc. starter.

Tirsdag den 6. januar 2009

– Medlemmernes egen aften
Alle vil have mulighed for at fortælle lidt om deres egen slægtsforskning. Tag dit eget materiale med, hvis du vil have gode ideer fra andre.

Tirsdag den 13. januar 2009

Temaaften – Brugen af Daisy
Martin Henriksen vil fortælle/visе brugen af Daisy

Tirsdag den 20. januar 2009

– Medlemmernes egen aften
Alle vil have mulighed for at fortælle lidt om deres egen slægtsforskning. Tag dit eget materiale med, hvis du vil have gode ideer fra andre.

Tirsdag den 27. januar 2009

Foredrag af Kristina Ax fra Frilandsmuseet
"Forandring fryder? Landalmuen i en brydningstid 1750 - 1850"

Perioden 1750-1850 bød på mange ændringer for landalmuen i forbindelse med landboreformerne. Landsbyer blev udskiftet, nye dyrkningsformer og afgrøder blev introduceret, og der kom en lov om skolegang. Aftnens foredrag vil fokusere på ændringerne set fra almuens synsvinkel ved at give eksempler på, hvordan ændringerne berørte almuens liv til hverdag og fest, samt ved at vise i hvordan almuen selv deltog i gennemførelsen af ændringerne.

Medlemmer skal ikke betale for deltagelse. Gæster skal betale entre kr. 30.

Nyhedsbrev for Slægtshistorisk Forening for Vestegnen.

Formand Yrsa Kristensen [Se under bestyrelsen](#) telefon nr. 43 44 97 41

Kasserer Birthe Jørgensen [Se under bestyrelsen](#) telefon nr. 44 94 55 74

Foreningens hjemmeside: <http://sfv-glostrup.dk/> ** Email: sfv@forum.dk

Dette nyhedsbrev er sendt til 75 medlemmer pr. email, og til 9 medlemmer pr. brev. Udsendt den 19. december 2008. Redaktion: Martin Henriksen sfv@comxnet.dk Eller telefon 43 45 71 85,
